ภูมิปัญญาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลเสียว

ตำบลเสียว อำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ

คำนำ

ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นสิ่งสะท้อนถึงความมีอารยธรรมของตนเองที่ได้รับการสืบทอดจากบรรพบุรุษ เพื่อดำรงไว้ซึ่งความรู้ที่จะสามารถสร้างสรรค์สิ่งที่ดีให้แก่ตนเองและสังคมต่อไป ศิลปะหัตถกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในท้องถิ่น แต่ละแห่งมีความแตกต่างกันตามความเชื่อ ลักษณะที่ตั้งตามภูมิประเทศและวิถีการดำรงชีวิต เชื้อชาติ ภาษา แต่สิ่งสำคัญของการสร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรมนั้นเป็นไปเพื่อการยกระดับความเป็นอยู่ของคนเราทั้งสิ้น องค์การบริหารส่วนตำบลเสียว เป็นที่ตั้งที่มีการรวมกลุ่มกันประกอบกิจกรรมตามวิถีของการดำรงชีวิต ซึ่งมีความผูกพันธ์กันภายในท้องถิ่น

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
-ข้อมูลทั่วไปของตำบลเสียว	1
-ภูมิปัญญาด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	2
-ภูมิปัญญาด้านการแพทย์แผนไทย	3-4
-ภูมิปัญญาด้านอุตสาหกรรม	5-6
-ภูมิปัญญาด้านภาษาและวรรณกรรม	7-9
-ภูมิปัญญาด้านเกษตรกรรม	10-11

ข้อมูลพื้นฐาน

อดีตตำบลเสียว มีอยู่ 15 หมู่บ้านแยกเป็นตำบลอีเซ 6 หมู่บ้าน ปัจจุบันตำบลเสียวมี 17 หมู่บ้าน เป็นเขตการปกครองของ อ.โพธิ์ศรีสุวรรณ จ.ศรีสะเกษ เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเสียว โดยได้รับการยกฐานะเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2540

แบ่งเขตการปกครอง เป็น 17 หมู่บ้าน ประกอบด้วยหมู่บ้าน

1. หมู่ที่ 1 บ้านเสียว
2. หมู่ที่ 2 บ้านเสียว
3. หมู่ที่ 3 บ้านหนองสำโรง
4. หมู่ที่ 4 บ้านหนองสำโรง
5. หมู่ที่ 5 บ้านหนองแคน
6. หมู่ที่ 6 บ้านสามขา
7. หมู่ที่ 7 บ้านหนองพระ
8. หมู่ที่ 8 บ้านหนองผือ
9. หมู่ที่ 9 บ้านตลาด
10. หมู่ที่ 10 บ้านหนองขาม
11. หมู่ที่ 11 บ้านสามขา (2)
12. หมู่12 บ้านหนองผือ
13. หมู่ที่ 13 บ้านหนองเรือ
14. หมู่ที่ 14 บ้านหนองผือบูรพา
15. หมู่ที่ 15 บ้านหนองมโนรมย์
16. หมู่ที่ 16 บ้านหนองขุนศรี
17. หมู่ที่ 17 บ้านหนองสำโรงปัจจิม

จำนวนประชากรและจำนวนครัวเรือน

- จำนวนประชากรทั้งสิ้น 4,478 คน แยกเป็น ชาย 2,242 คน หญิง 2,236 คน
- มีความหนาแน่นเฉลี่ย 166 คน / ตารางกิโลเมตร มีครัวเรือน จำนวน 1,021 ครัวเรือน
- แบ่งการปกครองออกเป็น 17 หมู่บ้าน

ตำบลเสียว

เป็นตำบลหนึ่งในอำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณที่มีความโดดเด่นในการพัฒนา ชุมชนท้องถิ่น มีความคิดริเริ่มที่จะจัดการตนเอง พึ่งพาตนเอง นับตั้งแต่การ ต่อสู้เรื่องการจัดตั้งกิ่งอำเภอ การจัดตั้งโรงเรียนในตำบล การต่อสู้เรื่องการ สัมปทานป่า จนจัดตั้งป่าชุมชนโนนใหญ่และการขับเคลื่อนงานสุขภาวะงานบุญ ประเพณีปลอดเหล้า ที่ทำงานเชื่อมโยงเครือข่ายระดับอำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ กระบวนการ กิจกรรม การมีส่วนร่วมต่างๆ เหล่านี้นับได้ว่าเป็นต้นทุนที่สำคัญ ของตำบลเสียว เป็นฐานทุนทางสังคมที่สามารถต่อยอด ยกระดับไปสู่ประเด็น การพัฒนาอื่นๆ ได้ สำหรับชาวชุมชนตำบลเสียว กระบวนการทำงานพัฒนาท้องถิ่นในรอบ หลายปีที่ผ่านมา ทุกกิจกรรม ทุกกระบวนการล้วนเป็นไปบนเป้าหมายที่มุ่งหวัง อยากให้พี่น้องคนในตำบลเสียว มีอยู่มีกินอย่างมีความสุข บนฐานวิถีชุมชน ท้องถิ่น ฐานวัฒนธรรมชุมชน ...ที่เรียกได้ว่าเป็น “ความสุข” ในแบบฉบับคน ตำบลเสียว สุขอย่างพอเพียงในวิถีของตนเอง ทั้งนี้ กล่าวได้ว่าตำบลเสียวไม่เคยห่างหายจากกิจกรรม เริ่มตั้งแต่ การต่อสู้เพื่อรักษาผืนป่าชุมชนโนนใหญ่ ตู้กับข้าวแหล่งใหญ่ของชุมชนตัวเอง การพัฒนาด้านประชาธิปไตยชุมชน ให้เกิดความสมานฉันท์ การพัฒนากองทุน สวัสดิการวันละบาท ที่เน้นการดูแลสมาชิกทั้งครอบครัว จนถึงการทำงานขับ เคลื่อนเครือข่ายสุขภาวะอำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ ขยายผลจากงานศพปลอดเหล้า สู่งานบุญประเพณีปลอดเหล้าจนก่อดอกออกผลเกิดรูปธรรมเป็นพื้นที่ต้นแบบ งานบุญงานประเพณีปลอดเหล้า ส่งผลสำเร็จไปได้ด้วยดี ทำให้มีภูมิปัญญาด้านต่างๆ ดังนี้

1.ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ชื่อผู้รู้/วิทยากรที่ถ่ายทอดความรู้

นายบุญเส็ง ชนะงาม ตำแหน่ง ประธานกรรมการ ป่าชุมชนโนนใหญ่

สถานที่

ศูนย์นิเวศน์ป่าชุมชนโนนใหญ่ หมู่ที่ 3 ตำบลเสียว อำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ

องค์ความรู้เรื่องการจัดการทรัพยากรอย่างเป็นระบบ โดยมีการแต่ง ตั้งคณะกรรมการป่าชุมชนโนนใหญ่ การตั้งกฎกติกา การรักษาป่าชุมชน เส้น ทางศึกษาธรรมชาติป่าชุมชนโนนใหญ่ การบวชป่า มีวันทำบุญป่าทุกวันวิสาฆบูชา องค์ความรู้เรื่องการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนโนนใหญ่

ป่าชุมชนโนนใหญ่ เป็นสถานที่เรียนรู้จากสภาพแวดล้อม ที่เป็นจริง ของจริง จับต้องได้ สัมผัสได้ เป็นห้องเรียนขนาดใหญ่ที่มีเด็กๆ ทั้งใน โรงเรียนและนอกโรงเรียนรอบๆ ป่า ได้ต่อยอดการเรียนรู้และรวมกลุ่มกันเป็น กลุ่มเยาวชนคนรักษ์โนนใหญ่ โดยมีเป้าหมายในการรวมตัวกัน เพื่อดูแลรักษา สิ่งแวดล้อม ผืนป่าโนนใหญ่แห่งนี้เดิม อยู่ในพื้นที่ของป่าโนนลานเนื้อที่ทั้งหมด 16,000 ไร่ ปัจจุบันได้แยกตัวออกมาเป็นป่าชุมชนและป่าอนุรักษ์ รวมเนื้อที่ กว่า 3,040 ไร่ อดีตผืนป่าแห่งนี้ถือเป็นแหล่งอาหารอันอุดมสมบูรณ์ ชาวบ้านได้พึ่งพาอาศัยดำรงชีวิตมาช้านานเพราะมีทั้งพืชผัก แมลง รวมทั้งยาสมุนไพร ที่ขึ้นอยู่อย่างกระจัดกระจายทั่วทั้งป่า เป็นศูนย์กลางของแหล่งอาหารของ 2 ตำบล 9 หมู่บ้าน ทั้งผลไม้ป่า สัตว์ แมลง เห็ดและพืชผักหลายชนิด วันนี้เรียนรู้ป่าโนนใหญ่ได้กลายเป็นฐานชีวิต ฐานทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนที่ สำคัญ ฐานของความเป็นพี่เป็นน้อง อยู่กันอย่างเกื้อหนุนจุนเจือและเสียสละและการใช้ชีวิตเรียบง่ายบนฐานทรัพยากรชุมชน

2.ด้านแพทย์แผนไทย

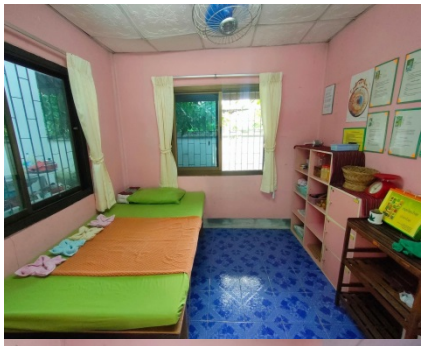
ชื่อผู้รู้/วิทยากรที่ถ่ายทอดความรู้

นางสาวรินทร์จง สงผัด ตำแหน่ง ภูมิปัญญาชาวบ้าน

สถานที่

หมู่ที่ 2 ตำบลเสียว อำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ

การประคบสมุนไพร

การประคบสมุนไพร คือ การใช้สมุนไพรหลายอย่างมาห่อรวมกัน ส่วนใหญ่เป็นสมุนไพรที่มีน้ำมันหอมระเหยโดยนำมานึ่งให้ร้อน ประคบบริเวณที่ปวดหรือเคล็ดขัดยอกซึ่งน้ำมันหอมระเหยเมื่อถูกความร้อนจะระเหยออกมา ความร้อนจากลูกประคบจะช่วยกระตุ้นการไหลเวียนโลหิตดีขึ้น และยังมีสาระสำคัญจากสมุนไพรบางชนิดที่ซึมเข้าทางผิวหนัง ช่วยรักษาอาการเคล็ด ขัด ยอก และลดปวดได้

ประโยชน์ของการประคบ

1. บรรเทาอาการปวดเมื่อย
2. ช่วยลดอาการบวม อักเสบของกล้ามเนื้อ เอ็น ข้อต่อ หลัง ๒๔-๔๘ ชั่วโมง
3. ลดอาการเกร็งของกล้ามเนื้อ
4. ช่วยให้เนื้อเยื่อ พังผืดยืดตัวออก
5. ลดการติดขัดของข้อต่อ
6. ลดอาการปวด
7. ช่วยเพิ่มการไหลเวียนของเลือด

ตัวยาที่นิยมใช้ทำลูกประคบ

1. ไพล แก้ปวดเมื่อย ลดการอักเสบ
2. ผิวมะกรูด ถ้าไม่มีใช้ใบแทนได้ มีน้ำมันหอมระเหย แก้ลมวิงเวียน
3. ตะไคร้บ้าน แต่งกลิ่น
4. ใบมะขาม แก้อาการคันตามร่างกาย ช่วยบำรุงผิว
5. ขมิ้นชัน ช่วยลดอาการอักเสบ แก้โรคผิวหนัง
6. เกลือ ช่วยดูดความร้อน และช่วยพาตัวยาซึมผ่านผิวหนังได้สะดวกขึ้น
7. การบูร แต่งกลิ่น บำรุงหัวใจ
8. ใบส้มป่อย ช่วยบำรุงผิว แก้โรคผิวหนัง ลดความดัน

วิธีการประคบ

1. จัดท่าคนไข้ให้เหมาะสม เช่น นอนหงาย นั่ง นอนตะแคง ขึ้นอยู่กับตำแหน่งที่จะทำการประคบสมุนไพร
2. นำลูกประคบที่ได้รับความร้อนได้ที่แล้วมาประคบบริเวณที่ต้องการประคบ (การทดสอบความร้อนของลูกประคบคือแตะที่ท้องแขนหรือหลังมือ)
3. ในการวางลูกประคบบนผิวหนังคนไข้โดยตรงในช่วงแรก ๆ ต้องทำด้วยความเร็ว ไม่วางแช่นาน ๆ เพราะคนไข้จะทนความร้อนไม่ได้มาก
4. เมื่อลูกประคบคลายความร้อนลงก็สามารถเปลี่ยนลูกประคบอีกลูกหนึ่งแทน (นำลูกเดิมไปนึ่งต่อ) ทำซ้ำตามข้อ 2, 3

3.ด้านอุตสาหกรรม

ชื่อผู้รู้/วิทยากรที่ถ่ายทอดความรู้

นายสวัสดิ์ สงผัด ตำแหน่ง ปราชญ์ชาวบ้าน

สถานที่

ศูนย์เรียนรู้ปั้นเตา หมู่ที่ 7 ตำบลเสียว อำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ

ความรู้เรื่องเทคนิคเรื่องการปั้นเตาซุปเปอร์อั้งโล่ องค์ความรู้เชิงเทคนิค : การหมักดิน ดินที่นำมาปั้นเตาต้องเป็นดิน เหนียวริมขอบสระน้ำ หรือ ที่นามีดินร่วนปนทรายน้อย เมื่อนำดินต้องตากให้แห้งก่อนบดให้ละเอียดแล้วนำไปร่อนเพื่อเอาเศษไม้ เศษกรด หินทรายเล็กๆ ออกให้หมด หมักดินไว้ประมาณ 72 ชั่วโมง ดินกับน้ำจะเข้ากัน จะมีความนุ่น เมื่อนำไปผสมกับแกลบดำเพื่อขึ้นรูปเตา จะได้เตาที่มีเนื้อดินเนียนละเอียด

ในปี พ.ศ. 2553 จึงได้นำชาวบ้านไปอบรมให้ความรู้เรื่องเทคโนโลยี การปั้นเตาซุปเปอร์อั้งโล่ที่ศูนย์เรียนรู้ด้านพลังงานตำบลดงครั่งใหญ่ อำเภอ เกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด จากนั้นเมื่อแกนนำได้ไปเรียนรู้กลับมาก็เริ่มพัฒนา ฝึกฝน จนเกิดประสบการณ์ความรู้เรื่องการปั้นเตา และก่อตั้งเป็นทีมพลังงาน ชุมชนตำบลเสียวขึ้นในปี พ.ศ. 2554 และมีการระดมทุนจัดตั้งเป็นกองทุน พลังงาน รับสมัครสมาชิกกลุ่มปั้นเตาซุปเปอร์อั้งโล่ ตำบลเสียว ทีมพลังงาน มีการฝึกฝนพัฒนาทักษะ ลองผิดลองถูกจนได้สูตรการเตรียมดินสำหรับปั้น เป็นสูตรเฉพาะของตำบล และยังมีเทคนิคการปั้นเตา

การเผาเตา และทำเสื้อ เตาที่เกิดจากการคิดค้นด้วยตนเอง “เราไปดูงานที่เกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ดูงาน กันอยู่ 2 ครั้ง อย่างให้ผู้เฒ่าไป เราก็รู้จักถาม ขี้สงสัย ถามโน่นถามนี่ตลอด เช่น ดินมาจากไหน ดินชั้นไหนอย่างไร แช่น้ำอย่างไร กี่ชั่วโมง ผสมอย่างไร พอเรากลับมาเราก็เริ่มมาลงมือทำบ้างผสมผสานความรู้จากแหล่งเรียนรู้ และจาก ประสบการณ์เราที่ลองผิด

ลองถูก ทำไปทำมาเราก็เริ่มมาคุยกัน เริ่มมาวิเคราะห์ หาดินมาวิเคราะห์มาผสมหลายสัดส่วน เพื่อทดลองดู จุดแข็งของเตาซุปเปอร์อั้งโล่ ตำบลเสียว อยู่ที่ฐานคิดของการตุ้มโฮม คนที่มีความสามารถมาช่วยกันทำ จุดเรียนรู้ของเราทำบนฐานกลุ่ม บนฐานการ เรียนรู้ของคนในชุมชน นอกจากนี้เรายังผสมผสานความรู้จากจังหวัดร้อยเอ็ด ที่ไปอบรมมากับคุณลักษณะแบบแม่พิมพ์ของพลังงานจังหวัดมหาสารคาม ซึ่ง แม่พิมพ์มหาสารคามนั้นความปล่องของตัวเตาและเส้าเตาจะลึกและใหญ่กว่าที่มีผลในเรื่องการจุดไฟความรู้ ทักษะ เทคนิค และภูมิปัญญา เรื่องการปั้นเตาซุปเปอร์อั้งโล่ ถูกบูรณาการให้เข้ากับการเรียนการสอนของ โรงเรียนจนพัฒนาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นการปั้นเตาซุปเปอร์อั้งโล่ โดยนักเรียน โรงเรียนบ้านเสียวได้มาร่วมเรียนรู้กับวิทยากรผู้รู้ นำความรู้ไปพัฒนาเป็นโครง งานทางวิชาการ เช่น โครงงานเตาคุณธรรม และอีกหลายโครงงาน

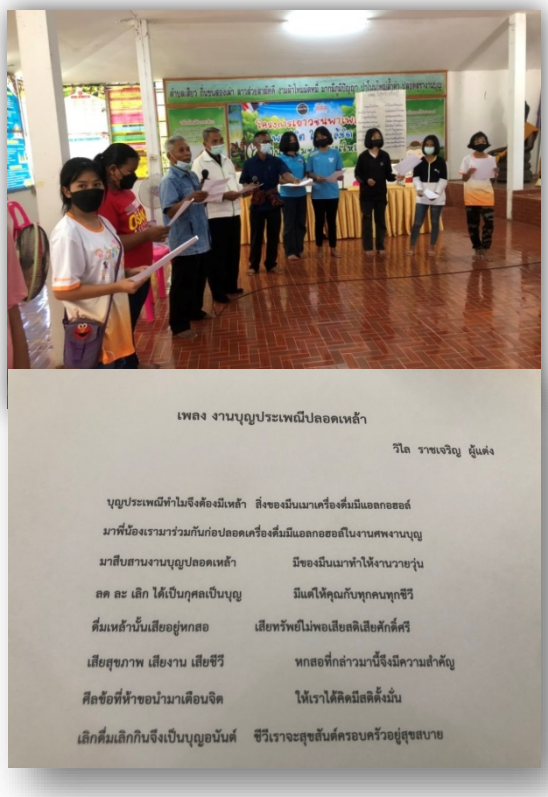
4.ด้านภาษาวรรณกรรม

ชื่อผู้รู้/วิทยากรที่ถ่ายทอดความรู้

นายวิไล ราชเจริญ ตำแหน่ง ปราชญ์ชาวบ้าน

สถานที่

สวนป่าสมุนไพรเฉลิมพระเกียรติ หมู่ที่ 7 ตำบลเสียว อำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ

เพลง งานบุญประเพณีปลอดเหล้า

วิไล ราชเจริญ ผู้แต่ง

บุญประเพณีทำไมจึงต้องมีเหล้า สิ่งของมีนเมาเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์
มาที่น้องเรามาร่วมกันก่อปลอดเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์ในงานศพงานบุญ
มาสืบสานงานบุญปลอดเหล้า มีของมีนเมาทำให้งานวายวุ่น
ลด ละ เลิก ได้เป็นกุศลเป็นบุญ มีแต่ให้คุณกับทุกคนทุกชีวี
ดื่มเหล้าบั้นเสียอยู่หกสอ เสียทรัพย์ไม่พอเสียสติเสียศักดิ์ศรี
เสียสุขภาพ เสียงาน เสียชีวี หกสอที่กล่าวมานี้จึงมีความสำคัญ
ศีลข้อที่ห้าขอนำมาเตือนจิต ให้เราได้คิดมีสติตั้งมั่น
เลิกดื่มเลิกกินจึงเป็นบุญอนันต์ ชีวีเราจะสุขสันต์ครอบครัวอยู่สุขสบาย

ผู้แก่ผู้เฒ่าเล่ามา คนพันธุ์เสียวท่านว่ามาจากเวียงจันทร์
เมื่อปี พ.ศ. ๒๓๒๓ นั้น พากันตั้นมาอยู่หนองบัวสุ่มภู
ต่อมาถูกเจ้าถิ่นรุกราน บอกถูกบอกหลานว่าไม่ต้องการต่อสู้
จึงอ้ายต่องได้จนสุดปู่ จนได้มาอยู่บ้านเสียวเก่าเราตอนนั้น
มาสร้างบ้านแปลงเมือง จนเจริญรุ่งเรืองก็เกิดมีเรื่องสำคัญ
แผ่นดินแตกแยกออกจากกัน มีเสียงโจษจันว่าเป็นถางไม่ดี
จะมีเภทภัยอันตราย บ้านเมืองจะวุ่นวายถ้าอยู่ต่อไปที่นี่
พากันอ้ายต่ออีกที มาถึงถิ่นที่ที่เราอยู่กันทุกวัน
มาตั้งหลักปักฐาน เวลาเนิ่นนานมาจนถึงปัจจุบัน
บรรพชนได้ต่อสู้ฝ่าฟัน เหตุการณ์สำคัญคงจำกันได้ดี
พวกเราชาวตำบลเสียว ขอให้เกาะเกี่ยวกันด้วยรักสามัคคี
สร้างสรรค์แต่คุณงามความดี ให้สมกับที่เราเป็นคนพันธุ์เสียว
ให้สมกับที่เราเป็นคนตำบลเสียว

คุณสมบัติของนักแงเพลงที่ดี

1. มีความรู้ 2. มีความคิด 3. มีฝีมือ

- ดู ฟัง ถาม อ่าน เขียน คิด เปิดใจ เป็นคนมีจิตใจดี (เยอะๆ)
- คนทำงานศิลปะดีๆ จะต้องเป็นคนที่มีจิตใจดี งานศิลปะนั้นๆ จึงจะออกมาได้ดี
- คนที่จะดีได้ ต้องไม่มีความบกพร่องทางคุณธรรม
- เปิดใจ = รับฟังความคิดเห็นของคนอื่น

-ธรรมชาติธรรมชาติของนักแต่งเพลงนั้นมักจะเป็นคนที่มีสมาธิดีสามารถอยู่นิ่งๆเพื่อนั่งคิดนั่งเขียนได้เป็นเวลานาน เช่น 2-3 ชั่วโมงขึ้นไป เพราะฉะนั้นลองสำรวจตัวคุณเองดูว่า คุณเป็นคนสมาธิสั้นหรือไม่

- มีเวลาไม่ว่าจะเป็นงานอะไรก็ตาม ถ้าหากเรามีเวลาเต็มที่ให้กับมัน งานนั้นๆก็ย่อมจะออกมาดีเสมอ งานเขียนเพลงก็เช่นเดียวกัน
- ข้อมูลนักแต่งเพลงสามารถหาข้อมูลได้จากแหล่งมากมาย ไม่ว่าจะเป็น จากประสบการณ์ของตัวเอง จาก

จินตนาการ ความเข้าใจโลก หรือแม้กระทั่งจากการอ่านหนังสือ ดูหนังฟังเพลง เราสามารถนำข้อมูลเหล่านั้นมาเป็นPlot ในการเขียนเพลงได้เป็นอย่างดี

- การประยุกต์ใช้คือการรู้จักที่จะนำข้อมูลที่ได้รับมา นำมาประยุกต์ใช้ในการแต่งเพลง เช่น เมื่อไปดูหนัง ในหนังมีประโยคเด็ดที่รู้สึกประทับใจ เราก็จดไว้ แล้วนำมาปรับแต่งเอามาลงในเพลงของเรา ไม่จำเป็นว่าต้องยกมาเลยทั้งประโยคก็ได้
- กะล่อนหมายถึง เป็นคนช่างพูด ช่างคิด ช่างเขียน ด้วยมุมมองที่หลากหลายกว่าชาวบ้านเขานั่นเอง

วิธีการแต่งเพลงในปัจจุบันเราจะพบว่านักแต่งเพลงมีวิธีการในการแต่งเพลงที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งเกิดจากความถนัดส่วนตัวของเขาเหล่านั้น ซึ่งแบ่งได้ดังต่อไปนี้

- แต่งคำร้องก่อน
- แต่งทำนองก่อน
- แต่งทั้งคำร้องและทำนองพร้อมๆกัน
- คิดคำแล้วคิดทำนองที่เหลือทีหลัง

มาตรฐานของคำร้อง การแต่งคำร้องให้ได้มาตรฐานนั้น ควรจะสำรวจดูว่ามีครบตามคุณสมบัติเหล่านี้หรือไม่

-ครบโน้ต (ในขั้นเบื้องต้นนี้ อย่าพยายามเพิ่มหรือลดตัวโน้ตที่คนทำทำนองแต่งมา พยายามฝึกเขียนคำให้ครบตามจำนวนโน้ตที่มีอยู่จะดีกว่า)

-ไม่เพี้ยน , ไม่เหน่อ ลองร้องตามดูว่ามันเหน่อมั้ย เพี้ยนมั้ย อย่าพยายามหลอกตัวเองว่านิดๆ หน่อยๆ พยายามหาคำที่สามารถให้เสียงได้ตรงกับโน้ต

- มีการสื่อสาร หมายถึงการเล่าเรื่องและสื่อสารกับผู้ฟังได้เข้าใจ คนฟังเพลงเราแล้วรู้เรื่อง ไม่วกวน
- มีการใช้สัมผัส ทั้งสัมผัสใน สัมผัสท้ายวรรค และสัมผัสนอกเนื่องจากว่าภาษาไทยถ้าขาดคำสัมผัสคล้องจองแล้ว จะทำให้ขาดความไพเราะ

ชื่อผู้รู้/วิทยากรที่ถ่ายทอดความรู้

นายเฉวียน ผาทอง ตำแหน่ง ปราชญ์ชาวบ้าน การเป่าแคน

สถานที่

หมู่ที่ 3 ตำบลเสียว อำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ

การเป่าแคนจะนั่งเป่าหรือยืนเป่าก็ได้ โดยมีวิธีการเป่าแคนดังนี้

1. จับแคนโดยใช้มือทั้ง 2 ข้าง จับที่เต้าแคน ให้แน่น ในอุ้งมือ
2. ใช้นิ้วทั้ง 5 ปิดรูเสียงตามที่ต้องการ
3. ใช้ปากเป่า โดยใช้ลมเข้า-ออก ตามเสียงที่ต้องการ
4. ขยับนิ้วตามเสียงที่ต้องการ

ความสำคัญและคุณค่าทางสังคมและทางจิตใจที่มีในวิถีการดำเนินชีวิตของชุมชน นั้นๆ

การเป่าแคนมีความสำคัญในการดำเนินชีวิตของคนภาคอีสาน เพราะแคนเป็นดนตรีของภาคอีสาน คนอีสานเป็นคนชอบสนุกสนาน มีการร้องรอทำเพลงในงานบุญประเพณีต่าง ๆ ศิลปะการแสดง หมอลำ เป็นที่นิยมกันมากจะเป็นการเล่าเรื่องวิถีชีวิตของคนอีสาน ในความหลากหลายของวัฒนธรรมพื้นบ้านอีสาน ให้ความบันเทิง ผ่อนคลายความตึงเครียดของสังคม ให้ความรู้ให้แง่คิด ในการแสดงหมอลำแต่ละครั้งเครื่องดนตรีที่ขาดไม่ได้เลยคือ แคนเป็นองค์ประกอบในการแสดงทุกครั้ง จึงเป็นภูมิปัญญาของชาวอีสานที่สืบทอดการมาทุกยุค ทุกสมัย

5.ด้านเกษตรกรรม

ชื่อผู้รู้/วิทยากรที่ถ่ายทอดความรู้

นางเตือนใจ ภักดี ตำแหน่ง สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเสียว

สถานที่

สวนหนูทอง หมู่ที่ 2 ตำบลเสียว อำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ

การทำเกษตรยุคปัจจุบันมีหลากหลายรูปแบบ หนึ่งในการทำเกษตรที่ยั่งยืนและได้ผลดี สามารถใช้ได้กับทุกพื้นที่คือการทำ เกษตรผสมผสาน ตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ มีการแบ่งพื้นที่เพื่อใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยเริ่มจากจัดการดินและน้ำให้เพียงพอ ปลูกพืช ไม้ยืนต้น เลี้ยงสัตว์ เพื่อสร้างระบบนิเวศที่ดี ปลูกป่าไว้ใช้เป็นพลังงาน อนุรักษ์พันธุกรรมพืชเพื่อสร้างความหลากหลาย ทำให้เกิดความมั่นคงทางอาหาร เกษตรกรสามารถเลี้ยงตัวเองได้ มีกิน มีอยู่ มีใช้ในพื้นที่ของตัวเอง สวนหนูทองแบ่งพื้นที่ทำการเกษตรออกเป็น

1.,มีแหล่งน้ำสำหรับเลี้ยงสัตว์น้ำและใช้ทำการเกษตรเพียงพอตลอดทั้งปี

2.มีนาข้าว

3.ไม้ยืนต้น ไม้ผล ไม้ใช้สอยในครัวเรือน

4.ที่อยู่อาศัย คอกสัตว์ เรือนเพาะชำ แปลงปลูกผักเพื่อบริโภคในครัวเรือน